

A szájak a Kaukázusba vezetnek?

Kicsiny Balázs kiállítása

MULADI BRIGITTA

Inda Galéria, 2018. I. 12-ig

Kicsiny Balázs a magyar szcéna egyik különutas figurája, aki – a történelem, a képzőművészet referenciáit, a szürrealizmus és a dada nyelvi játékeit használó, a posztkoncept talaján építkező – fikcióiról ismert.

KICSINY BALÁZS:
Csavargó ébredése a kifosztott képtárban, 2017

A 2004-ben Velencei Biennálé magyar pavilonjában, majd külföldi múzeumokban is gyakran megjelenő művész kiállításai szinte mindig rejtélyes és ironikus összefüggésekkel állnak elő, az emlékezet különböző, távoli területeire invitálják a nézőt. A történet most is a művészet terepén zajlik, egy budapesti galériában, ezúttal a megszokottnál is több ismeretlennel, így a megoldás megtalálására aligha van esélyünk, ha azt az ígéret szerint reméljük is.

Kicsiny most is térberendezést ajánl fel fogódzóként, ami egy szöveg, egy kép és egy a térbe helyezett, szituációba hozott figura formájában valósul meg. A magyar festészet történetének egy eltűnt alkotásával fémjelzett, narratívnak látszó helyzet azonban egy szabad asszociációs mező, amelyben a mindenkori látogató önkéntelenül törekszik egy történet összeállítására a sajátos „ikonográfiai” elemek

segítségével. A szövegben említett számok – 33, 2014. február 8. – nyomán végzett „kutatómunka” a történelem önismétlő eseményei felé és az aktuálpolitika ellentmondásos talajára vezet, miután a szorgalmasan szörföző látogató számos eseményt talál, amely mentén összeállítja a saját abszurd történetét.

London, a megadott helyszín a magyar elvándorlás első számú célpontja, többszáz ezer honfitársunk új otthona, de szerepet játszott és játszik Kicsiny életében is. A Magyar Nemzeti Galéria említése is rengeteg konnotációval bír, ismervén a hivatalos ambíciókat, a múzeumépítési terveket, a budai vár jövőbeli lehetséges szerepét.

Saját értelmezésemben a 33-as terem két törvény évszámát rejti. Az egyik, miszerint az akkori kormány saját kezdeményezése alapján „konzultálhatott a néppel” népszavazás helyett, kísértetiesen cseng össze a hazai történetekkel, a másik szerint a „Magas Szerződő Felek kötelezik magukat minden szükséges intézkedést megtenni a rabszolgák behajózásának, kihajózásának és szállításának a fennhatóságuk alá tartozó vizeken, úgyszintén általában a lobogóikat viselő összes hajókon való megelőzésére és elnyomására”.¹ 2004-ben Sumonyi Zoltán krimijében ezen a napon az „azeri baltásnál” 52 képet találtak a magyar koronáról. 1886. február 8-án munkások lázongtak Londonban, munkát követelve a Trafalgar téren, éppen ott, ahol a National Gallery áll, ahol Kicsiny csavargója 130 évvel később landolt.

A bizonyos napon, amikor hősünk Londonban megjelent, a hazai hírportálok hemzsegttek a különös hírektől. Ez a nap lett hivatalosan a magyar tenisz napja, ezen a napon gyűltek össze a jazz avatottjai, ekkor emlékeztek volna meg Budapesten a Becsület napjáról, amikor az ellentüntetőkkel elfajult verekedést csak a rendőrök tudták elfojtani.

Ahogy Kicsiny szövegében írja: „Az ügy előzménye, hogy az eltűntnek hitt csavargó váratlanul felbukkant 2014. február 8-án Londonban, a Nemzeti Galéria 33-as számú termében. Ezzel egy időben a nemzetközi hírű képtár 33-as számú termének falairól eltűntek a festmények.”

Itt csavargónk érkezése előtt a „tökéletes harmónia” képei voltak láthatóak, vagyis J. A. Watteau, J. S. Chardin, Poussin a hétköznapi intimitást és az Árkádia vágyott vidékeit ábrázoló vagy azokra reagáló művei. Ferenczy Károly lappangó festményének hőse eredetileg Münchenben, a hatalmas, majd 400 hektáros tájkeretben, az Englischer Gartenben ébredt, ahol a művész tanulmányokat folytatott az akadémián. (Ne feledjük, hogy Kicsiny majd két évtizedig Londonban élt.) Itthon időközben a honatyákat a stadionépítési láz foglalja le. 2017-ben 14 stadiont építettek vagy alakítottak át, de, mint a 33-as terem a londoni Nemzeti Galériában, ezek is üresen maradnak.

Hogy mire is ébredt rá a csavargó, azt az újabb referenciákat (John Cage, Nam June Paik) felvonultatató megnyitó performanszból sem tudtuk meg, de sejteni lehet, hogy a műalkotásokban a maszk gyakran a művészt bújtatja.

Jegyzet

1 http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=93300003.TV